

การถ่ายโอนภารกิจของกรมโยธาธิการให้ อบจ. และ อบต.

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามภารกิจที่กรมโยธาธิการได้ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณ 2542 ว่าดำเนินการตามหลักเกณฑ์ แนวทางที่สำนักงบประมาณกำหนดหรือไม่ และเสนอแนะขั้นตอน การถ่ายโอนภารกิจของกรมโยธาธิการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการศึกษา

1. ผลการดำเนินงานของโยธาธิการจังหวัด ปีงบประมาณ 2542

1.1 การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของสำนักงบประมาณ

ในปีงบประมาณ 2542 สำนักงบประมาณได้กำหนดหลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติในการบริหารงบประมาณตามโครงการถ่ายโอนภารกิจของส่วนราชการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอนพบว่า โยธาธิการจังหวัดเห็นด้วยกับหลักเกณฑ์ดังกล่าว 53 จังหวัด ไม่เห็นด้วย 11 จังหวัด และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ 63 จังหวัด

1.2 การบริหารโครงการ

- การเตรียมการพบว่า กรมโยธาธิการ ไม่ได้ศึกษาวิธีการ ขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสั่งการให้ จังหวัดเตรียมการไว้ก่อนแต่อย่างใด

- การขออนุมัติเงินประจำงวด พบว่า โยธาธิการจังหวัด ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุให้เสร็จเรียบร้อยก่อนจึงเสนอกกรมโยธาธิการเพื่อขออนุมัติเงินประจำงวดจากสำนักงบประมาณ และต้องเสนอพร้อมกันหลายโครงการ ทำให้โครงการที่ไม่มีปัญหาไม่สามารถดำเนินการได้ทันที

1.3 โครงการที่ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการในพื้นที่ จำนวน 271 โครงการ มีการขอเปลี่ยนแปลงพื้นที่ดำเนินการและยกเลิกโครงการมากที่สุดคือ ภาคกลาง รองลงมาคือภาคเหนือ

1.4 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ได้แก่ 1) สำนักงบประมาณกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติล่าช้า 2) กระบวนการขออนุมัติเงินประจำงวดต้องใช้เวลามากเนื่องจากต้องมีรายละเอียดโครงการมาประกอบการขออนุมัติเงินประจำงวด 3) การติดต่อประสานงานระหว่างโยธาธิการจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สะดวก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่ง อยู่ในพื้นที่ห่างไกล 4) การดำเนินงานตามโครงการก่อสร้างประปาหมู่บ้าน หากมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่จะต้องมีการตรวจสอบปริมาณน้ำใหม่ ทำให้ดำเนินงาน ตามโครงการล่าช้าไปด้วย 5) โครงการก่อสร้างถนนที่ต้องดำเนินการผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลหลายพื้นที่จะต้องใช้เวลาในการติดต่อมากขึ้น 6) กรณีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ออกนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าของพื้นที่โครงการเดิมจะไม่ค่อยยินยอมให้ย้ายออกนอกเขตพื้นที่ หรือกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมยินยอมให้ย้ายพื้นที่ ก็ต้องขอความเห็นชอบจากส่วนกลางก่อน ซึ่งทำให้เสียเวลา

2. การถ่ายโอนภารกิจของกรมโยธาธิการให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 ความคิดเห็นของโยธาธิการจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบลตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่าภารกิจของกรมโยธาธิการที่ควรโอนให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการได้ทันที มี 7 งาน ได้แก่ 1) การก่อสร้างถนนในหมู่บ้าน 2) การก่อสร้างประปาหมู่บ้าน มาตรฐาน ก ข 3) การก่อสร้างฝาย/คลอง 4) การก่อสร้างถังเก็บน้ำฝน 5) การกำจัดผักตบชวา 6) โครงการไฟฟ้าหมู่บ้านและสูบน้ำโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์ 7) การควบคุมอาคาร

2.2 การโอนภารกิจของกรมโยธาธิการให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลต้องการให้กรมโยธาธิการสนับสนุนในเรื่องการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงาน และแบบแปลนการก่อสร้างมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ภารกิจที่กรมโยธาธิการสามารถถ่ายโอนให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามศักยภาพและความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แยกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

(1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีศักยภาพและความพร้อมที่จะรับโอนภารกิจของกรมโยธาธิการ 9 ภารกิจ คือ ก่อสร้างถนนในหมู่บ้าน ปรับปรุงสะพานไม้เป็นสะพาน คสล. ขุดเจาะบ่อบาดาล ก่อสร้างประปาหมู่บ้าน ก่อสร้างฝาย/คลอง ก่อสร้างถังเก็บน้ำฝน ก่อสร้างระบบกำจัดขยะ กำจัดผักตบชวาขุดลอกคูคลอง และการควบคุมอาคาร

(2) องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1-2 มีศักยภาพและความพร้อมที่จะรับโอนภารกิจของกรมโยธาธิการ 9 ภารกิจ เช่นเดียวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(3) องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3-5 มีศักยภาพและความพร้อมที่จะรับโอนภารกิจของกรมโยธาธิการ 7 ภารกิจ คือก่อสร้างถนนในหมู่บ้านขุดเจาะบ่อบาดาล ก่อสร้างประปาหมู่บ้าน ก่อสร้างฝาย/คลอง ก่อสร้างถังเก็บน้ำฝน กำจัดผักตบชวา ขุดลอกคูคลอง และการควบคุมอาคาร

2. การถ่ายโอนภารกิจของกรมโยธาธิการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรแบ่งประเภทงาน/โครงการ ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 งาน/โครงการที่ให้ท้องถิ่นดำเนินการเอง คืองาน/โครงการที่มีลักษณะงานง่าย ไม่ยุ่งยาก หรือใช้เทคนิคไม่มากนัก ใช้งบประมาณไม่มาก และเป็นงานที่เป็นอำนาจหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการและมีการดำเนินการอยู่แล้ว กรมโยธาธิการควรตัดโอนงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการได้ทันที เช่น โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตในหมู่บ้าน

ประเภทที่ 2 งาน/โครงการที่ให้ท้องถิ่นดำเนินการเอง โดยกรมโยธาธิการกำกับดูแล คืองาน/โครงการที่มีความยุ่งยากไม่มาก ใช้เทคนิคไม่สูงมากนัก และเป็นงานที่เป็นอำนาจหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการ แต่เป็นโครงการที่รัฐบาลต้องกำกับดูแลเพื่อให้กระจายลงในพื้นที่ที่มีความจำเป็นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังอาจต้องการการสนับสนุนจากกรมโยธาธิการอยู่ เช่น งานขุดเจาะบ่อบาดาล การก่อสร้างประปามาตรฐาน ก ข งานก่อสร้างฝาย / คลอง

ประเภทที่ 3 งาน/โครงการที่คงไว้ที่กรมโยธาธิการระยะเวลาหนึ่ง คือ งาน/โครงการที่ต้องใช้เทคนิคสูง หรือจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการถ่ายโอน เช่น งานปรับปรุงสะพานไม้เป็นสะพาน คสล. งานก่อสร้างระบบระบายน้ำและบำบัดน้ำเสีย งานก่อสร้างระบบกำจัดขยะ

ปีงบประมาณที่ศึกษา

2542

คณะผู้วิจัย

- กรมโยธาธิการ

นายเกริกเกียรติ กุมารสิงห์

นายพรชัย คงน้อย

นางรานี ชัยสิทธิ์

นายพรเทพ เพชรอนันต์

- สถาบันดำรงราชานุภาพ สป.มท.

นายนเร เหล่าวิชชา

นางณิษฐา แสงทอง